

Krisztusi türelemmel

Lekció: Zsolt 1/Textus: Mt 13, 24-30. 36-43

2015. szeptember 20.

Kedves Testvérek!

A „migráció és misszió” sorozatban, Ruth könyvét vizsgálva egy kis kitérőt teszünk az Újszövetség irányába. A ma előttünk álló példázat illeszkedik abba a gondolkörbe, amiben mozgunk és továbbra is előttünk áll a kérdés: mi Isten válasza a bennünket körülvevő világ eseményeire, konkrétan a jelen európai helyzetre, a menekültválságra, mire hív ennek kapcsán Isten? Mit kell megértenünk, miben kell változnunk, mit kell tennünk? Kinek van igaza, kinek nincs; ki hazudik és ki nem...

Az elmúlt pár hónapban különösen sok véleményt, hozzáállást lehetett olvasni a témával kapcsolatban és nagyon sok viszonyulás látott napvilágot. Vélemények, tanulmányok, gondolatok, egymásnak feszülő vádaskodások, indulatok, játszmák. Néha úgy éreztem, valamiért szüksége van az embereknek arra, hogy beássák magukat a védvonalak mögé, mint egykor a szörnyű Verdun-i mezőn és csak lőjék egymást. És ezen a csatatéren ott találtam magamat én is és hiába próbáltam néha úgy tenni, hogy ez engem nem érint, vagy nem érdekel- hiába imádkoztam, sokszor elvette a békességemet. Amikor próbáltam megérteni az okokat vagy csupán az eseményeket, akkor sem jutottam közelebb a megoldáshoz, csak újra éreztem, hogy ropognak a fegyverek és egyre több lövészárk alakul ki...

Ebből a szempontból is iránymutató mindaz, amit Ruth könyve tanulmányozása során tapasztalhatunk- és ebbe a folyamatba kapcsolódik a mai történetünk is. Fontos ugyanakkor, hogy mindaz, ami ma elhangzik, azt ne csupán a menekülthelyzet kontextusában értsük, hanem keressük azt, mire tanít minket az Ige tágabb kontextusban is.

I. ELLENTMONDÁSOK (Kép és kérdések)

A búza és a konkoly példázata képes beszéd, ahol a képi- és fogalmi sík párhuzamosan vannak jelen a szövegben.

Fontos, hogy a példázatokban Jézus valamilyen összetett, bonyolult fogalomról, folyamatról beszél egyszerűen, képekben. Maradhatnak kérdések, de a lényeg: a folyamat/fogalom lényegének megértése. Így van ez a mostani példázatban is.

Felmerülhet a kérdés, hogy egyébként mi más dolgunk lenne egy olyan krisztusi példázattal, amit az Írás szerint Jézus maga megmagyaráz, mint egyszerűen elfogadni, elhinni, jól megtanulni, mit jelent? Első ránézésre hihetetlenül könnyű dolgunk van, hiszen nem kell mást tennünk, mint befogadni, ami itt áll előttünk. A helyzet azonban ennél bonyolultabb, de valljuk be, kicsit ellentmondásos is. Már maga a helyzet, hogy erről szól az igehirdetés. Mindeközben pedig a búza és a

konkoly alapvetően egy ellentmondásokkal teli példázat. Nézzük meg a képi részét a példázatnak, vizsgáljuk meg a látható ellentmondásokat.

A Jézus által elmondott példázat a mennyek országáról szól (így vezeti be szavait). Egy gazda vet, akinek az ellensége is vet éjjel, konkoly kerül a búza közé, ami végzetes lehet. A szolgák ki akarják gyomlálni a konkolyt, de a gazda nem engedi nekik. Elmondja ugyanakkor, hogy a maga idejében, az aratáskor szétválasztja majd a búzát a konkolytól.

A felolvasott Igében több ellentmondásos elem is található:

1. Ott van a gazda, aki vet és gazdája a földnek, terve van, de ott van a gonosz is, aki szintén aktív! Ellentmondásos és sok kérdést vet fel: miért engedi ezt a gazda, hogyan lehetséges ez? Miért nem őrzi a vetést, ha tudja, hogy van gonosz? Hogy tévedhet ekkorát...?
2. Azután ott van az ígéretes szántóföld, ami a jó terméssel, bőséggel kecsegtet, biztonságot, megélhetést ad a róla aratóknak, és mindeközben kiderül, hogy veszélyes. A konkoly egy évelő növény, melynek magja rendkívül ellenálló mindenféle környezeti hatással szemben. Magja többek között szapotoxint tartalmaz, ami súlyosan mérgező hatású nagyobb dózisban. Az egész termést veszélyezteti a konkoly. Ellentmondás ez: hogy lehet, hogy ott van, mit keres ott? Mit ér az egész vetés, ha konkollyal teli?
3. Ellentmondás az is, hogy a történetben a szolgák nem tehetik a dolgukat. A búza és a konkoly ilyen összekeveredése előfordult valóban abban a korban. Szokás volt a növekvő vetésből kigyomlálni a konkolyt, ami nem magjai mérgezőek voltak és megjelenésében megtévesztésig hasonlított a búzára. Ezzel szemben a példázatban megint a gazda a szolgáit, és nem engedi, hogy gyomláljanak.
4. Ellentmondás van végül a megszokott, általánosan elfogadott logika és a gazda logikája közt. Nem az a jó a gazda szerint, ami logikus lenne, hanem saját logikája van. Talán bolond ez a gazda, vagy nemtörődöm, esetleg idealista? Azt mondja: várjatok! Majd a végén történik az elválasztás!

Ellentmondások, amik lehet, hogy csak azért azok, mert vagy ez az elmondó szándéka (azaz ezáltal tanítani akar valamire), vagy az ember értelmi képességei nem teszik lehetővé a megértést (azaz az ellentmondás csak az érzékelésünkben van).

Természetes módon vesznek minket körül az ellentmondások: pontosan tudjuk, hogy ellentmondásokkal teli a világunk, az életünk is, amiben élünk! Akkor is, ha próbáljuk leegyszerűsíteni, sematizálni, előítéletek alapján megítélni a dolgokat. Az ember próbálja vagy eltolni magától az ellentmondásokat, vagy letagadni- esetleg megmagyarázni őket.

A kognitív disszonancia nevű jelenség miatt valahogy csökkenteni kell a feszültséget egymással össze nem egyeztethető tartalmak/tapasztalatok közt, ezért valahogy magyarázzuk, helyretesszük, elkönyveljük az ellentmondásokat.

Önmagában az ellentmondásokat azonban érdemes elfogadni és lehetőségeinkhez képest megérteni őket. A példázatban a képi világban, a történetekben rejlenek az

ellentmondások, míg az életünkben ezek a valóságban, a konkrét dolgokban jelentkeznek.

Ne várjuk azt, hogy nem lesznek ellentmondások; akár bennünk, körülöttünk, vagy a világban- sokkal inkább keressük az igazságot, Jézus tanítását, ami segít eligazodni, és talán valamennyire megérteni Isten munkáját, Isten országának törvényszerűségeit.

II. MI AZ IGAZSÁG? (Megfigyelés, képi sík, üzenet)

Miközben a példázat képi anyaga a földművelés világába visz, a példázat fő témája, üzenete teljesen általános, minden korban aktuális és releváns: az ítélet és annak a kérdése: miért nem szolgáltat Isten hamarabb igazságot; illetve hogy lehet megkülönböztetni az igazt a hamistól, a jót a rossztól? Mi a mi szerepünk az ítéletben- hogyan kell megítélnünk dolgokat?

Máté szerkesztésében a magvető és a mustármag, igazgyöngy és háló közé ékelődve áll előttünk a tanítás arról, mi az igazság, ki az igaz, hogyan szolgáltat Isten igazságot a világban?

Mi tehát az igazság? Ki a jó és ki a rossz? Ki a Búza és ki a konkoly?

Kik a mennyek országának fiai/gonosz fiai: mi dönti el? Hitvallás? Felekezet? Politikai hovatartozás? Tettek, szavak? Életvitel?

1. Jézus realista: van gyom...!

- Jézus teljesen realista az általa elmondott példázattal és tanítja az őt hallgatókat: legyetek józanok! Van ellenség! Van gonosz! Az igazság, hogy Isten hatalmas és uralkodik, de a gonosznak is van munkája. Akkor is, ha tudjuk a végét és pusztulását, hogyha Isten legyőzte a gonoszt: van munkája a világban. Akkor is, ha a valóságban a konkolyt senki sem vetette, mert a konkoly évelő növény volt és magjai sokszor egyszerűen ott voltak a földben, ahová vetették a búzát- Jézus így találja fontosnak fogalmazni: vet a gonosz. Konkolyt vetni olyan gonoszságot feltételez, amit ember nem tesz magától! Ez a szándékos rosszakarás, károkozás és pusztítás! (Hányszor találkozunk ezzel...) Az előző példázatban ott áll, hogy vet a magvető, Isten Igéje hangzik- itt pedig itt áll előttünk: vet a gonosz is. Ne legyünk naívak- se megkeseredettek vagy túlságosan gyanakvók! Van búza, de van konkoly a búza közt, van konkoly, ami mérgező. Van gonoszság, ármány, képmutatás!
- Jézus abban is realista, hogy az ítéletet Istenre bízva, hiszen tudja, hogy a tanítványok nem tudnak igazságos, teljesen átfogó képen alapuló ítéletet hozni. A tanítványok buzgó, konkolyzaggató törekvéseire nemet mond a gazda (hasonlóan a samáriai falura kért tűzzel). Az idő ura Isten, Ő tudja, minek mikor kell meglennie! (A korabeli szokások szerint ugyanakkor kiszedegették a konkolyt, hogy magja ne terjedjen és megégették, sőt a korabeli zsidó apokaliptikának is része volt ez: az igazak gyülekezetéből el kell távolítani a gonoszokat...)

2. Jézus türelemre int: pánik helyett türelem!

A példázat kapcsán Jézus nagyon fontos dolgot tanít meg az igazságról: Isten igazságának ténye türelemre indít! Az igazság térnyerése, nyilvánvalóvá válása az ítélet által történik, ami viszont az idő kereteiben történik. A szolgák (azaz a tanítványok) azonban nem siettethetik azt. A pánikszerű gyomlálással ugyanis az a baj, hogy a konkoly gyökerei idővel (mikor már megkülönböztethető a két növény egymástól) mélyen összefonódnak a búzáéval. Ha konkolyt pusztítasz, búzáat is pusztítanál! És ezt nem engedi a gazda!

Isten igazsága nem csak abban nyilvánul tehát meg, hogy ítéletet tart a gonoszok felett, hanem hogy nem engedi elpusztulni igazságtalanul a világosság fiait, a búzáat! Nincs „természetes fogyási ráta”, nincs elhordozható veszteség. Minden igaz számon van tartva és gondja van az Atyának rájuk.

Az igazság, hogy a tanítványoknak igyekezniük kell tartózkodniuk az ítélezéstől és az elhamarkodott ítélet hozataltól, mert az ítélet Isten dolga. Ugyanakkor semmi kétségük nem lehet afelől, hogy lesz ítélet és van tétje a dolgoknak. Az emberi szív lényegét Isten látja; a látszat és a valódi (hit kérdésében is) sokszor nehezen különböztethető meg egymástól.

És tegyük hozzá még azt is, hogy sokszor egy emberben is ott van Isten munkája és a "konkoly" is- mégsem ítéltető el az egész ember. Isten az, aki világosságra hozhat dolgokat és felfedheti a tévelygést, a gonosz munkáját, a bűnt, eltévelyedést.

3. A perspektívák fontossága

Az igazság, hogy idővel-, pontosabban csak hosszabb idő elmúlásával válik nyilvánvalóvá az, mi a kimenetele jónak és rossznak. Még akkor is, ha valami könnyen megítélhető, Isten időt hagy. „Gyümölcsseikről ismeritek meg őket!” – olvashatjuk az apostolnál és ez igaz itt is: csak a termésről lehetett megismerni a konkolyt, addig nem. Isten pedig nem engedi a tévedést, a találgatást. Végül úgymint minden nyilvánvalóvá válik.

Botránkoztatók: felforgatók, szándékosan ártók... a gyülekezet ellenségei hosszú távon nyilvánvalóan lelepleződnek, és elnyerik méltó jutalmukat. Akiket viszont megtévesztenek, de megtérnek a tévelygésükből, lehetőséget kapnak a megmenekülésre- de ez csak az idő miatt lehetséges!

Jézus perspektívát ad és rámutat: az idő nem véletlen adatik, és az ítélet nem adminisztratív hiba miatt késik...

A példázatban egyébként a mennyei dicsőségnek, az igazaknak is van perspektívája. A jutalom az igazak világossága, illetve a világosságban való részesedése.

III. KINEK MI A DOLGA? (alkalmazás)

Fel kell tennünk a kérdést: mi akkor a mi dolgunk? És miközben már több ponton érinthetett minket mindaz, amit olvastunk, hallottunk, miben szólít meg minket az Ige?

1. Fogadjuk el, hogy nem látunk sok mindenben tisztán. Maradnak kérdések, kétségek, ellentmondások. És jobban járunk, ha miközben keressük az

igazságot, a Biblia válaszát egy-egy kérdésben, nem húzunk rá olcsó és könnyű válaszokat nagyon nehezen érthető, összetett és bonyolult kérdésekre.

2. Ne essünk pánikba... A szolgák pánikszerű reakciója, mechanikus kötelességtudata végzetes lehetett volna az egész vetés szempontjából. Nem a félelemnek Lelkét kaptuk, Krisztus gyermekeként akár külső bizonytalanságok, kavarodottságok, akár belső problémák, nehézségek esetén nem kell pánikba esnünk. Illetve nem szabad engednünk, hogy az úrrá legyen rajtunk. Pláne ne hozzunk ilyen állapotban fontos döntéseket! Megnyugodhatunk, élhetünk békességgel Isten jelenlétében, aki a békességet adja számunkra, aki megőríz és megvéd.
3. Legyünk türelmesek. Azért, mert Isten is türelmes. Ez nem jelent tétlenséget, vagy inkompetenciát, hanem a királyi hatalom végtelen lehetőségei közötti bölcs várakozást. Isten türelmes, ezért Krisztus is ezt a türelmet hirdeti. Így tanulhatunk tőle türelmet a világ felé, a nem keresztyének felé, a környezetünk felé, a világ történései kapcsán, a gyülekezeti életünk kapcsán, stb.
4. Lesz ítélet. Ez tény. Ne felejtsük el! Semmilyen emberi ítélkezés nem lehet végleges: mert ez az Istennél van, az Ő dolga, Ő teheti meg. Ne felejtsük el/ne veszítsük szem elől a tisztán látás napját/idejét. Az igazság nyilvánvalóvá válása fájdalmas, az ítélet pusztító, tűz, amely elviselhetetlen, túlélhetetlen. Nekünk is, hacsak nem vagyunk Krisztusban elrejtve, ha nem benne hiszünk, hozzá kapcsolódunk, Őt tartjuk Urunknak.

Isten cselekvésének színtere nem csak a gyülekezet, hanem az egész világ. Bízhatunk benne, hogy a gazda tudja, mit csinál, miért vár, stb. Bízhatunk benne és ezért nem kell lövészárkokba vonulnunk, igazunkat keresni és védeni, másokat gyűlölve élni. Szabadok lehetünk érdemi párbeszédben lenni bármilyen bennünket/a világot érintő kérdésben azzal, akivel lehet párbeszédet folytatni. Akivel pedig nem lehet, azt szabadok lehetünk így is szeretni, elhordozni tiszteletteljes távolságtartással.

Minderre azért lehetünk képesek, mert identitásunk az Atyában gyökerezik, az Ő gyermekei vagyunk, az határoz meg minket leginkább, amit Ő mond és gondol rólunk. Keresztyénként Krisztushoz tartozunk! Éljük Őt követve, Benne bízva és reménykedve- egymást szeretve!

Ámen!

(Thoma László)